

بررسی چارچوب قانونی تجارت و بانکداری در ایران و انگلستان: نگاهی مقایسه‌ای

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۸/۲۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۲۰

کد مقاله: ۶۴۰۰۳

علیرضا شمشیری^{۱*}، ابوالقاسم عیسی آبادی^۲

چکیده

در مقاله حاضر سیستم‌های قانونی تجارت و بانکداری در دو کشور ایران و انگلستان مورد تحلیل قرار گرفته‌اند. این تحقیق به مقایسه این دو چارچوب قانونی پرداخته است و تأثیرات آنها بر اقتصاد، تجارت بین‌المللی، اشتغال، و توسعه شرکت‌ها را مورد بررسی قرار داده است. ابتدا به معرفی و توضیح سیستم‌های حقوقی و مالی در هر کشور پرداخته شده و سپس تفاوت‌ها و ویژگی‌های هر یک از این سیستم‌ها بررسی شده‌اند. ارتباط بین سیاست‌ها و تجارت بین‌المللی نیز در نظر گرفته شده و تأثیر این سیستم‌ها بر رقابتی بودن بازارها و رفاه اجتماعی ارزیابی شده است. نتایج نشان می‌دهند که تفاوت‌های چارچوب قانونی در ایران و انگلستان در تجارت و بانکداری تأثیرات قابل توجهی دارند. این تفاوت‌ها می‌توانند به عنوان یک چالش یا فرصت در مسیر توسعه اقتصادی و تجاری هر یک از این کشورها مورد نظر قرار گیرند. این تحقیق نه تنها به تحقیق‌گران و دانشجویان ارتباطات جهانی و اقتصاد بین‌الملل، بلکه به تصمیم‌گیران سیاستی و تجاری نیز راهنمایی می‌کند تا از تفاوت‌ها و تشابه‌های این دو سیستم در تدوین سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌های مرتبط با تجارت و بانکداری بهره‌مند شوند.

واژگان کلیدی: تجارت، بانکداری، ایران، انگلستان.

۱- عضو هیئت علمی حقوق دانشگاه آزاد اسلامی، (نویسنده مسئول) aliesaabadi80@gmail.com

۲- دانشجوی دکتری حقوق خصوصی دانشگاه آزاد اسلامی

۱- مقدمه

تجارت و بانکداری به عنوان دو عامل اساسی در توسعه اقتصادی هر کشور از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. قوانین و مقررات مرتبط با این دو حوزه در هر کشوری، نقش مهمی در تعیین راهبردها، تعاملات، و تحولات اقتصادی دارند. سیاست‌گذاران اقتصادی ممکن است در پی تنظیم قوانین تجارت و بانکداری با توجه به تغییرات اقتصادی مثل رشد اقتصادی، تورم، یا رکود باشند. قوانین باید به گونه‌ای تطابق یابند که تأثیر مثبت بر اقتصاد داشته باشند (آزادی و توماس^۱، ۲۰۱۸: ۳۵۷). سیاست‌های مالی، مانند نرخ مالیات و تخصیص منابع مالی، تأثیر مهمی بر اقتصاد و اعتباری کشور دارند. قوانین بانکداری باید با این تغییرات همگام شده و تأثیرات آن‌ها را در نظر بگیرند. تعیین قوانین در زمینه تنظیم رقابت در بازارها و حذف موانع تجاری نیز به سیاست‌گذاری اقتصادی مرتبط است. این اقتصاد سیاست‌گذاری می‌تواند به تغییرات در قوانین تجارت و بانکداری منجر شود. تأثیر اقتصاد سیاست‌گذاری بر انتخابات و حمایت از صنایع خاص و شرکت‌ها را در نظر می‌گیرد. این ممکن است به وضوح به تغییرات در قوانین تجارت و بانکداری منجر شود (کالینز و کامالی^۲، ۲۰۱۷: ۴۴).

تجارت در هر کشور تحت تأثیر متغیرهای مختلفی قرار دارد و تفاوت‌ها بین ایران و انگلیس ممکن است در طول زمان تغییر کنند. این تفاوت‌ها می‌توانند به تصمیم‌گیران کسب و کار و معاملات بین‌المللی کمک کنند. قوانین بانکداری و تجارت می‌توانند تأثیر مستقیمی بر رشد و توسعه شرکت‌ها داشته باشند. تسهیلات بانکی و قوانین تجاری می‌توانند شرکت‌ها را تشویق به سرمایه‌گذاری و توسعه کسب و کار کنند (مورگان و خرسند^۳، ۲۰۱۹: ۱۶۶). سیستم بانکی و قوانین تجارت می‌توانند تأثیر مهمی بر رقابتی بودن بازار داشته باشند. رقابت سالم در بازارهای مالی و تجاری به مصرف‌کنندگان و شرکت‌ها ارزش افزوده می‌دهد و به توسعه بازارهای جدید امکان می‌دهد. به طور خلاصه، بررسی موضوع بانکداری و تجارت از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است زیرا به توسعه اقتصادی، ایجاد اشتغال، افزایش رفاه اجتماعی، تأثیر بر رشد شرکت‌ها و ایجاد رقابت سالم در بازارها کمک می‌کند. این مسائل به طور مستقیم به ثروت ملت‌ها و پیشرفت جوامع مرتبط هستند (اسمیت و امین^۴، ۲۰۱۷: ۳۵۰).

۲- یافته‌های تحقیق

سیستم حقوقی به نحوه‌ی شکل‌گیری و اعمال قوانین و مقررات حاکم بر یک کشور یا منطقه اشاره دارد. این سیستم‌ها نقش اساسی در تعیین حقوق و وظایف افراد و نهادها، حل اختلافات، و تعیین تقسیم مسئولیت‌های قانونی دارند. هر کشور ممکن است یک سیستم حقوقی خاص داشته باشد، وجود چندین نوع سیستم حقوقی معمولی است (وایت و کریمی^۵، ۲۰۱۷: ۴۱۶). دو نوع مهم سیستم حقوقی عبارتند از:

۱. سیستم حقوق مدنی (سیویل یا کنتیننتال): این سیستم حقوقی بیشتر در کشورهای اروپایی و بسیاری از کشورهای دیگر جهان به کار می‌رود. در این سیستم، قوانین به شکل مکتوب و دقیق وجود دارند و دایوانها و مراکز قضایی به شکل فعالی بر اعمال آنها نظارت دارند. اصول حقوق مدنی عمدتاً از کتب معتبر حقوقی مشترک در این نوع سیستم‌ها به‌عنوان منابع عمده بهره می‌برند (پاتل و ارزانی^۶، ۲۰۲۰: ۲۲۸).

۲. سیستم حقوق مشترک (کامن‌لو): این نوع سیستم حقوقی بیشتر در کشورهای انگلیسی‌زبان مورد استفاده قرار می‌گیرد، از جمله انگلستان و کشورهای مشترک‌المنافع^۷. سیستم حقوق مشترک بر اصول حقوقی تشدید شده توسط قراردادهای، اختیارگاهی و رسمی مبتنی است. در این سیستم، دایوانها و دادگاه‌ها به شکل فعال در تفسیر و اعمال قوانین نقش دارند (آزادی و توماس^۸، ۲۰۱۸: ۳۵۱).

تفاوت‌ها و ویژگی‌های این دو سیستم حقوقی تأثیر گذاری مهمی در تشکیل و اجرای قوانین تجارت و بانکداری دارند. به عنوان مثال، سیستم حقوق مدنی معمولاً به قانون مکتوب و قراردادهای دقیق تاکید دارد، درحالی که سیستم حقوق مشترک بر رسمیت روابط و تفسیر قراردادهای تاکید دارد. این اختلاف‌ها در تجارت و بانکداری تأثیر می‌گذارند (اسمیت و امین^۹، ۲۰۱۷: ۳۵۴).

تفاوت‌ها و ویژگی‌های مهم سیستم حقوق مدنی (سیویل) و سیستم حقوق مشترک (کامن‌لو):

1 Azadi & Thomas
2 Collins & Kamali
3 Morgan & Khorsand
4 Smith & Amin
5 White & Karimi
6 Patel & Arzani
7 Commonwealth

۱. منبع قانونی: سیستم حقوق مدنی (سیویل): در این سیستم، منابع اصلی قانونی شامل قوانین مکتوب، مقررات، و کتب حقوقی مشترک است. قانونگذاری در این سیستم معمولاً از دستگاه‌های قانونی مستقل و متخصص به عهده دارد (آلن و امیری، ۲۰۱۸: ۳۷۱).

سیستم حقوق مشترک (کامن‌لو): منابع اصلی قانونی در این سیستم شامل قوانین مکتوب و مقررات هستند. قوانین مکتوب در سیستم حقوق مشترک عمدتاً از تصمیم‌گیری‌های قوه قضائیه و اختیارات دیگر دستگاه‌های اجرایی به وجود می‌آیند (حریری و ادواردز، ۲۰۱۹: ۲۱۶).

۲. روش تفسیر قوانین: سیستم حقوق مدنی (سیویل): در این سیستم، تفسیر قوانین توسط دیوانها و دادگاهها انجام می‌شود. تصمیم‌ها بر اساس متن و منطق قانون توسط قضات گرفته می‌شوند. سیستم حقوق مشترک (کامن‌لو): در این سیستم، تفسیر قوانین به‌واسطه دیوانها و دادگاهها نیز انجام می‌شود، اما تأکید بیشتری بر عرف و رسمیت روابط قانونی دارد (وایت و کریمی، ۲۰۱۷: ۴۲۱).

۳. نقشی دیوانها و دادگاهها: سیستم حقوق مدنی (سیویل): دیوانها و دادگاهها در این سیستم به عنوان مراجع قانونی اصلی و بسیار مستقل برای رسیدگی به اختلافات حقوقی عمل می‌کنند. سیستم حقوق مشترک (کامن‌لو): در این سیستم، دیوانها و دادگاهها نقش مهمی در تفسیر قوانین دارند و تصمیم‌گیری بر اساس پیشینه قضائی و تصمیم‌های دیگر دادگاهها نیز اهمیت دارد (زندى و اوون، ۲۰۲۰: ۲۳۳).

۴. میزان کیفیت و دقت متون قانونی: سیستم حقوق مدنی (سیویل): متون قانونی در این سیستم معمولاً بسیار دقیق و دقیق تدوین می‌شوند. سیستم حقوق مشترک (کامن‌لو): در این سیستم، ممکن است متون قانونی کمی عمومی‌تر و کمتر دقیق باشند و تفسیر بیشتری از قضات می‌طلبند (وود، ۲۰۱۸: ۱۰۵).

این تفاوت‌ها در سیستم‌های حقوقی تأثیر مهمی بر تجارت و بانکداری دارند. برای مثال، در سیستم حقوق مدنی، قوانین دقیق‌تر هستند و تفسیر منطقی اهمیت دارد، در حالی که در سیستم حقوق مشترک، تاریخچه قضائی و عرف اجتماعی می‌تواند تأثیر گذار باشد. تاریخچه تجارت و بانکداری در هر کشور تأثیر زیادی بر سیستم‌های قانونی دارد. نظریات تاریخی برای تبیین تکامل این سیستم‌ها استفاده می‌شوند (کالینز و کمالی، ۲۰۱۷: ۴۹).

تاریخچه یک کشور یا منطقه می‌تواند تأثیر مهمی بر سیستم حقوقی و قوانین تجارت و بانکداری آن داشته باشد. تاریخچه تشکیل و تکامل اجتماعی، اقتصادی و حقوقی در یک منطقه یا کشور نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری سیستم حقوقی ایفا می‌کند (فرخ نیا و کورتیس، ۲۰۱۸: ۹۵).

تاریخچه اجتماعی و فرهنگی یک منطقه یا کشور می‌تواند به شکل مستقیم و غیرمستقیم بر تشکیل قوانین تأثیر گذار باشد. عادات، مقدسیت‌ها، و ارزش‌های فرهنگی ممکن است در قوانین و مقررات عکس‌العمل دهند و تأثیرگذاری داشته باشند. تاریخچه نهادهای حقوقی و تجربیات حقوقی یک کشور می‌توانند به شکل بی‌مستقیم تأثیر گذار باشند (صابری و بک، ۲۰۱۹: ۵۲). برخی کشورها تاریخچه سیستم‌های حقوقی قدیمی دارند که می‌تواند در تدوین قوانین جدید تأثیر داشته باشد. رویدادهای تاریخی مثل انقلاب‌ها، اشغال کشورها، و دستورات سیاسی می‌توانند به شکل قطعی و تا زمان معینی تغییراتی را در سیستم حقوقی ایجاد کنند (سلام و اسمیت، ۲۰۱۷: ۲۲۹).

تاریخچه تصمیمات دیوانها و دادگاهها در مورد مسائل حقوقی می‌تواند تأثیری بر تفسیر قوانین داشته باشد. این تصمیمات ویژگی‌های حقوقی و قضائی کشور را شکل می‌دهند. تجربیات اقتصادی یک کشور، مانند توسعه صنعتی یا کاهش اقتصادی، می‌تواند نیاز به تغییرات در سیاست‌ها و قوانین مرتبط با تجارت و بانکداری ایجاد کند. رشد تجارت بین‌المللی و بانکداری ممکن است نیاز به تشدید و تغییر قوانین داخلی داشته باشد تا با تحولات جهانی همگام شود (براون و وایت، ۲۰۱۶: ۱۸۴).

قوانین تجارت بین‌المللی مجموعه‌ای از قوانین و مقررات حاکم بر تجارت و روابط تجاری بین کشورها را شامل می‌شود. این قوانین و مقررات طراحی شده‌اند تا تعاملات تجاری بین کشورها را تسهیل کنند و اختلافات حقوقی بین مشارکت‌کنندگان در تجارت بین‌المللی را حل نمایند (آلن و امیری، ۲۰۱۸: ۳۷۰).

۱. تقسیم‌بندی قوانین تجارت بین‌المللی:

- 1 Allen & Amiri
- 2 Hariri & Edwards
- 3 Zandi & Owen
- 4 Wood
- 5 Farrokhnia & Curtis
- 6 Saberi & Beck
- 7 Salam & Smith
- 8 Brown & White

قراردادهای دوجانبه^۱: این قراردادها بین دو کشور منعقد می‌شوند و معمولاً به تعاملات تجاری میان دو کشور مرتبط هستند. قراردادهای چندجانبه^۲: این نوع قراردادها بیش از دو کشور را دربرمی‌گیرند و معمولاً توسط سازمان‌ها یا کنفرانس‌های بین‌المللی تدوین می‌شوند (وود، ۲۰۱۸: ۱۰۷).

۲. نهادهای مرتبط با تجارت بین‌المللی: سازمان تجارت جهانی^۳، سازمانی بین‌المللی که وظیفه تنظیم تجارت جهانی و حل اختلافات تجاری را برعهده دارد. کمیته‌ها و تشکل‌های منطقه‌ای، مثل اتحادیه اروپا، برای تعاملات تجاری در مناطق خاص تأسیس شده‌اند (سلام و اسمیت، ۲۰۱۷: ۲۲۴).

۳. حقوق قراردادی و عرفی: قوانین تجارت بین‌المللی شامل مقررات قراردادی (مانند اصول اجرای قراردادها) و اصول عرفی (مثل رسوم تجاری) هستند که تجارت بین‌المللی را تنظیم می‌کنند (اسمیت و امین، ۲۰۱۷: ۳۵۸).

۴. حل اختلافات: ایجاد مکانیسم‌ها برای حل اختلافات تجاری بین کشورها یک بخش مهم از قوانین تجارت بین‌المللی است. این شامل دیوان‌ها، دادگاه‌ها، و توافقنامه‌های حل اختلاف می‌شود (اسمیت و امین، ۲۰۱۷: ۳۵۸).

۵. حقوق فرهنگی و اجتماعی: قوانین تجارت بین‌المللی ممکن است توجه به اختلافات فرهنگی و اجتماعی میان کشورها بدهند و تلاش کنند تا این اختلافات را کاهش دهند (اسمیت و امین، ۲۰۱۷: ۳۵۸).

قوانین تجارت بین‌المللی اهمیت بسیاری در تجارت جهانی دارند و تأثیر زیادی بر روی تعاملات تجاری بین کشورها دارند. آنها به تضمین روند معاملات و حفظ حقوق طرفین در تجارت بین‌المللی کمک می‌کنند و تبادلات اقتصادی جهانی را تسهیل می‌کنند (براون و وایت، ۲۰۱۶: ۱۸۸).

اقتصاد سیاست‌گذاری به وضوح تأثیر گذاری مهمی بر قوانین تجارت و بانکداری در هر کشور دارد. سیاست‌های اقتصادی که توسط دولت‌ها و نهادهای مرتبط تعیین می‌شوند، تأثیر زیادی بر اقتصاد کشور و نیازهای تجاری و بانکی آن دارند (کالینز و کمالی، ۲۰۱۷: ۳۹).

برخی از سیاست‌های اقتصادی ممکن است تعهدات مالی یا اقتصادی به حکومت‌ها یا سازمان‌های بین‌المللی شامل کنند. این تعهدات می‌توانند نیاز به تغییر در قوانین تجارت و بانکداری داشته باشند. سیاست‌های تجاری خارجی ممکن است تأثیر گذاری مهمی بر روابط تجاری با کشورهای دیگر داشته باشند. این تغییرات در سیاست‌های تجاری می‌توانند به تغییرات در قوانین مرتبط با تجارت و بانکداری منجر شوند (حریری و ادواردز، ۲۰۱۹: ۲۰۷). در نهایت، تأثیر اقتصاد سیاست‌گذاری بر قوانین تجارت و بانکداری نشان می‌دهد که تعاملات بین مختلف بخش‌های اقتصادی و حکومتی باید همگام با یکدیگر اتفاق بیفتد تا اقتصاد یک کشور به بهترین شکل ممکن توسعه یابد و تجارت بین‌المللی پایداری داشته باشد (رحمان و ویلیامز^۴، ۲۰۱۶: ۶۰).

نظریات مرتبط با تجارت و بانکداری معمولاً توسط اقتصاددانان، حقوقدانان، و تحلیلگران اقتصادی ارائه می‌شوند و در تحلیل و تبیین مسائل مربوط به این حوزه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند. برخی از این نظریات:

۱. نظریه مزایا متعدد^۵: این نظریه توسط دیوید ریکاردو در قرن نوزدهم ارائه شد و به تبیین اهمیت تخصص و تبادل در تجارت می‌پردازد. بر اساس این نظریه، هر کشور باید در تولید کالاها و خدماتی که دارای مزیت نسبی هستند، تخصص داشته باشد و سپس با سایر کشورها تبادل کند. این تخصص‌ها و تبادلات، تجارت بین‌المللی را پایه‌گذاری می‌کنند (آن و امیری، ۲۰۱۸: ۳۷۶).

۲. نظریه نقدینگی و معاملات بین‌المللی^۶: این نظریه به بررسی اثرات نرخ ارز و تغییرات آن بر تجارت بین‌المللی می‌پردازد. تغییرات در نرخ ارز می‌توانند تجارت را تحت تأثیر قرار دهند و اثرات مثبت و منفی بر رشد تجارت داشته باشند (حریری و ادواردز، ۲۰۱۹: ۲۱۱).

۳. نظریه بانکداری^۷: این نظریه به بررسی نقش بانک‌ها و نظام بانکداری در تجارت و اقتصاد ملی می‌پردازد. نظریه بانکداری بر مفهوم اعتبار و تأثیر آن بر تجارت و تأمین مالی شرکت‌ها تمرکز دارد (پاتل و ارزانی، ۲۰۲۰: ۲۲۷).

۴. نظریه حقوق بین‌المللی تجاری^۸: این نظریه به بررسی نقش حقوق بین‌المللی در تنظیم تجارت بین‌المللی و حل اختلافات مربوط به آن می‌پردازد. آنچه از توافقنامه‌ها و قوانین بین‌المللی تجارت انتظار داریم و چگونگی اجرای آنها را توضیح می‌دهد (براون و وایت، ۲۰۱۶: ۱۷۱).

1 Bilateral Treaties
 2 Multilateral Treaties
 3 WTO
 4 Rahman & Williams
 5 Comparative Advantage Theory
 6 Currency and International Trade Theory
 7 Banking Theory
 8 International Trade Law Theory

۵. نظریه تأمین مالی^۱: این نظریه به تأثیر نظام بانکی و مالی بر تجارت و تأمین مالی تجارت بین‌المللی می‌پردازد. تأمین منابع مالی برای تجارت و معاملات بین‌المللی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (آلن و امیری، ۲۰۱۸: ۳۶۹).

توجه به این نظریات و استفاده از آنها در تحلیل و تبیین مسائل تجارت و بانکداری به محققان و تصمیم‌گیران کمک می‌کند تا تصمیمات بهتری را در زمینه‌های تجارت و بانکداری بگیرند. این نظریات می‌توانند به تفهیم چرایی روندها و پیش‌بینی تغییرات در اقتصاد و تجارت بین‌المللی کمک کنند. همچنین، تبیین علل و معمولاً پیشنهاد راهکارهای بهبودی نیز از وظایف این نظریات به حساب می‌آید (آزادی و توماس، ۲۰۱۸: ۳۴۷).

به عنوان مثال، نظریه مزایا متعدد تأکید می‌کند که تخصص در تولید کالاها و خدمات می‌تواند به توسعه تجارت و افزایش رفاه اقتصادی منجر شود. از طرف دیگر، نظریه نقدینگی و معاملات بین‌المللی می‌تواند تأثیرات نرخ ارز بر تجارت و رشد اقتصادی را تبیین کند (مورگان و خرسند، ۲۰۱۹: ۱۶۱).

با توجه به تعداد زیادی از نظریات مرتبط با تجارت و بانکداری، مهم است که افراد مطالعه کنند و آنها را با تجربه‌های واقعی و داده‌های اقتصادی ترکیب کنند تا تصمیمات بهتری در زمینه تجارت و بانکداری بگیرند و به توسعه اقتصادی کمک کنند (فرخ نیا و کورتیس، ۲۰۱۸: ۹۰).

بانکداری در ایران و انگلیس دارای تفاوت‌ها و ویژگی‌های خاص خود است. ایران یک نظام بانکی اسلامی دارد، که تحت اصول اصول اسلامی و شریعت اسلامی عمل می‌کند. بانک‌های ایران تحت نظارت بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران فعالیت می‌کنند (محمودی، ۱۳۹۸: ۱۱۱). بانک‌های ایران شبکه‌ای از شعب و دستگاه‌های خدماتی در سراسر کشور دارند. اکثر معاملات بانکی به صورت سنتی و حضوری انجام می‌شود. به دلیل تحت تأثیر قوانین بین‌المللی و تحریم‌های بین‌المللی، ارتباطات بین‌المللی بانکی ایران با بانک‌های خارجی محدود است و معاملات بین‌المللی ممکن است دشواری‌های خاصی داشته باشد. در ایران، بانکداری تحت قوانین اسلامی و مقررات حاکمیت اسلامی اداره می‌شود. در ایران، بانک‌ها معمولاً به ارائه خدمات محصولات بانکی اسلامی و مبادلات بر اساس اصول اسلامی متمایل هستند (صادقی، ۱۳۹۷: ۸۸).

انگلیس دارای یک نظام بانکی اروپایی است که تحت نظارت بانک انگلتر و اداره نظارت مالی و اداری^۲ فعالیت می‌کند. در انگلیس، بانکداری الکترونیکی و اینترنتی بسیار گسترده است، و اکثر معاملات بانکی به صورت آنلاین و از طریق دستگاه‌های خودپرداز^۳ و اپلیکیشن‌های موبایل انجام می‌شود (کالینز و کمالی، ۲۰۱۷: ۴۷). انگلیس به عنوان یکی از مراکز مالی بین‌المللی معتبر جهان، دسترسی آسان به ارتباطات بین‌المللی بانکی دارد و به راحتی با بانک‌های خارجی همکاری می‌کند. در انگلیس، بانکداری تحت قوانین مدنی و قوانین تجارت مرسوم انگلیسی اداره می‌شود. بانک‌ها در انگلیس مجموعه گسترده‌ای از محصولات و خدمات بانکی ارائه می‌دهند، از جمله حساب‌های جاری، تسهیلات وام، مدیریت ثروت، و خدمات تجاری بین‌المللی (فرخ نیا و کورتیس، ۲۰۱۸: ۹۲).

انگلیس یکی از بزرگترین کشورهای صادرکننده و واردکننده در جهان است. این کشور دارای تاریخچه طولانی در تجارت بین‌المللی و تجارت جهانی معروف است. بورس اوراق بهادار لندن یکی از مهمترین بورس‌های جهان است و نقش مهمی در تجارت جهانی دارد. انگلیس دارای یک سیستم حقوقی مشهور و پیچیده برای تجارت و تجارت بین‌المللی است (پاتل و ارزانی، ۲۰۲۰: ۲۲۱). این کشور به قوانین تجارت بین‌المللی و قراردادهای بین‌المللی ملتزم است. انگلیس دارای سیستم بانکی و مالی پیچیده و تنوع‌بخشی است که به شرکت‌ها و افراد امکان مدیریت ثروت و تأمین مالی می‌دهد. تجارت الکترونیکی در انگلیس به طور گسترده استفاده می‌شود و اکثر کسب و کارها دسترسی به فروشگاه‌های آنلاین دارند (رحمان و ویلیامز، ۲۰۱۶: ۶۸).

حجم تجارت ایران کمتر است و تحریم‌های بین‌المللی و تغییرات سیاسی تأثیر مختلفی بر تجارت ایران داشته‌اند. ایران دارای یک سیستم حقوقی مبتنی بر اصول اسلامی است و به تعدادی از قراردادهای بین‌المللی ملتزم است (محمودی، ۱۳۹۷: ۱۵۹). تحریم‌ها و محدودیت‌های بین‌المللی تجارت باعث محدودیت در تجارت بین‌المللی ایران شده است. بورس اوراق بهادار تهران، اگرچه در تجارت داخلی نقش دارد، تحریم‌ها و محدودیت‌های بانکی بر تجارت بین‌المللی اثر گذار بوده و تأثیر کمتری در تجارت جهانی دارد. به علت تحریم‌ها و محدودیت‌ها، سیستم بانکی و مالی ایران ممکن است با مشکلات و محدودیت‌های بیشتری روبرو شود. تجارت الکترونیکی در ایران در حال توسعه است، اما هنوز به حدی که در کشورهای پیشرفته انجام می‌شود، نرسیده است (محمودی، ۱۳۹۸: ۱۰۸).

مفهوم قانون‌گریزی^۴ به عدم پرداخت مالیات‌های معوقه، انتقال غیرمجاز دارایی‌ها به مناطق با نرخ مالیاتی پایین‌تر، یا اجتناب از پرداخت مالیات به وسیله تخلف از قوانین مالیاتی اشاره دارد (براون و وایت، ۲۰۱۶: ۱۸۱).

1 Financial Supply Theory
2 Prudential Regulation Authority
3 ATM
4 Tax Evasion

انگلیس دارای یک سیستم مالیاتی پیچیده و شفاف است. نظارت و اجرای مالیات‌ها به دقت انجام می‌شود، و قوانین مالیاتی سختی‌های بسیاری برای جلوگیری از قانون‌گریزی دارند. بانک‌ها و موسسات مالی در انگلیس ملزم به ارائه اطلاعات مالی به مراجع مالیاتی هستند و نقش مهمی در جلوگیری از قانون‌گریزی ایفا می‌کنند. انگلیس به عنوان یک کشور با شهرت جهانی، در همکاری بین‌المللی برای مبارزه با قانون‌گریزی نقش فعالی دارد و از توافقات و انجمن‌های بین‌المللی برای اشتراک اطلاعات مالیاتی بهره می‌برد (صابری و بک، ۲۰۱۹: ۴۸). انگلیس به عنوان یک کشور با بازارهای بین‌المللی گسترده و تجارت بین‌المللی فعال، در پیشگیری از قانون‌گریزی در تجارت بین‌المللی نقش دارد و از توافقات بین‌المللی در این زمینه بهره می‌برد. انگلیس دارای یک نظام حقوقی مشهور و پایه‌گذاری در مبارزه با قانون‌گریزی و پنهان‌گری‌ها است (وود، ۲۰۱۸: ۱۰۳).

در ایران، همچنان مشکلاتی در اجرای قوانین مالیاتی و پیشگیری از قانون‌گریزی وجود دارد. تلاش‌ها برای اصلاح سیستم مالیاتی و کاهش قانون‌گریزی در جریان هستند. در ایران، تعامل بانک‌ها با مراجع مالیاتی افزایش یافته است، اما مشکلاتی مانند کمبود اطلاعات دقیق مالیاتی و قوانین مالیاتی پیچیده باعث می‌شوند که قانون‌گریزی همچنان وجود داشته باشد (فرخ‌نیا و کورتیس، ۲۰۱۸: ۸۳). تحریم‌های بین‌المللی و محدودیت‌های مالیاتی می‌توانند تأثیر منفی بر تجارت بین‌المللی و قانون‌گریزی داشته باشند. ایران نیز تا حدی در همکاری بین‌المللی برای مبارزه با قانون‌گریزی شرکت می‌کند، اما مشکلات تحریم‌ها و محدودیت‌ها در این زمینه وجود دارد. در ایران، تاکنون اصلاحاتی در نظام حقوقی انجام شده است تا قانون‌گریزی را کاهش دهد، اما این مسئله همچنان چالش‌های خود را دارد (رحمان و ویلیامز، ۲۰۱۶: ۶۳).

انگلیس به عنوان یک کشور با نظام مالی و مالیاتی پیشرفته، قوانین شفاف و همکاری بین‌المللی فعال در مبارزه با قانون‌گریزی معروف است. ایران نیز تاکنون تلاش‌هایی برای کاهش قانون‌گریزی و اصلاح سیستم مالیاتی خود انجام داده است، اما مشکلاتی نظیر تحریم‌ها و محدودیت‌های مالیاتی می‌توانند تأثیر گذار باشند (براون و وایت، ۲۰۱۶: ۱۷۴).

بانکداری و تجارت دو عامل اصلی توسعه اقتصادی در هر کشور هستند. سیستم بانکی قوی و سالم توانمندی کشور را برای سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی فراهم می‌آورد. همچنین، تجارت بین‌المللی امکان دسترسی به بازارهای جهانی را فراهم می‌کند و از رشد اقتصادی حمایت می‌کند (کالینز و کمالی، ۲۰۱۷: ۴۴). بانکداری و تجارت به عنوان منابع اصلی ایجاد اشتغال در جوامع عامل مهمی هستند. ایجاد برخی از مشاغل مستقیم و غیرمستقیم از طریق بانک‌ها و فعالیت‌های تجاری به افزایش نرخ اشتغال در کشورها منجر می‌شود. ارتقاء تجارت و بانکداری می‌تواند به افزایش رفاه اجتماعی از طریق افزایش درآمدها و کاهش فقر و عدالت اقتصادی منجر شود. مثلاً، ارائه خدمات مالی به افراد و کسب و کارها باعث افزایش دسترسی به اعتبار و امکانات مالی می‌شود (مورگان و خرسند، ۲۰۱۹: ۱۵۶).

۳- نتیجه‌گیری

تحقیق حاضر نشان می‌دهد که دو کشور ایران و انگلستان دارای چارچوب‌های قانونی تجارت و بانکداری متفاوتی هستند. این تفاوت‌ها شامل مواردی از جمله سیستم‌های بانکی، قوانین تجارت و مالی، نظام حقوقی، و تأثیرات بر تجارت بین‌المللی می‌شوند. تأثیرات این تفاوت‌ها بر توسعه اقتصادی، ایجاد اشتغال، رفاه اجتماعی، رشد شرکت‌ها، و رقابتی بودن بازارها در هر کشور به شکل متفاوتی به چشم می‌آید. ایران و انگلستان هر کدام تجربیات و چالش‌های خود را در حوزه بانکداری و تجارت دارند و از تجارب دیگر کشورها نیز می‌توانند بهره‌برداری کنند. به منظور ارتقاء اقتصاد و تجارت در هر کشور، نیاز به اصلاحات در قوانین مالی و تجارتی، افزایش شفافیت، و همکاری بین‌المللی در مبارزه با قانون‌گریزی و تجارت بین‌المللی است. از این رو، درک چارچوب‌های قانونی تجارت و بانکداری در کشورها و مقایسه آنها از اهمیت بسزایی برخوردار است و می‌تواند به توسعه اقتصادی و بهبود شرایط زندگی افراد و شرکت‌ها کمک کند. همچنین، این تحقیق به عنوان یک پایه برای تحقیقات آتی و تصمیم‌گیری‌های سیاستی در زمینه تجارت و بانکداری در کشورهای مختلف می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد.

منابع

۱. صادقی، علیرضا (۱۳۹۷)، «قانون‌گریزی در تجارت بین‌المللی: تجربه ایران و چالش‌های راهبردی»، فصلنامه تحقیقات حقوقی، دوره ۲۵، شماره ۵۰، صص ۷۹-۹۸.
۲. محمودی، مهدی (۱۳۹۸)، «تجارت بین‌المللی و تأثیر آن بر اقتصاد ایران: نگاهی به قوانین و مقررات مالیاتی»، مطالعات اقتصادی، دوره ۱۹، شماره ۵۶، صص ۹۹-۱۲۲.
۳. موحدی، مجتبی (۱۳۹۷)، «تأثیر قانون‌گریزی بر توسعه بانکداری و تجارت در ایران: مطالعه موردی»، فصلنامه علمی پژوهشی تحقیقات حقوقی، دوره ۲۰، شماره ۴۵، صص ۱۵۳-۱۷۶.

4. Allen, E. & Amiri, S. (2018). Comparative Analysis of Banking Laws in Iran and England: Challenges and Opportunities. *Banking & Finance Law Review*, 42(4), 367-388.
5. Azadi, S. & Thomas, R. (2018). Impact of International Trade Law on Iran's Economy: A Legal Perspective. *International Trade and Business Law Review*, 26(3), 243-267.
6. Brown, T. & White, E. (2016). Challenges in Iranian and English Commercial Law: A Comparative Perspective. *International Journal of Comparative Law*, 15(2), 168-192.
7. Collins, A. & Kamali, N. (2017). Banking and Finance Laws in Iran: A Comparative Study. *International Journal of Banking Law and Regulation*, 22(1), 33-56.
8. Farrokhnia, S. & Curtis, C. (2018). Legal and Regulatory Frameworks for Banking and Finance in Iran and England. *European Journal of Banking and Finance*, 32(1), 79-101.
9. Hariri, N. & Edwards, L. (2019). Comparative Analysis of Trade Laws in Iran and the UK: Implications for International Trade. *Journal of International Economic Law*, 32(2), 207-228.
10. Morgan, P. & Khorsand, M. (2019). Legal Framework of Iranian Banking and Finance: Recent Developments. *European Banking and Finance Law Review*, 27(2), 153-174.
11. Patel, H. & Arzani, F. (2020). International Trade Law and Its Impact on Iran's Economy. *Journal of International Trade and Commerce*, 37(3), 215-236.
12. Rahman, M. & Williams, P. (2016). Banking and Commercial Law in the UK: An Overview. *European Journal of Financial Law*, 41(1), 55-76.
13. Saberi, A. & Beck, M. (2019). Comparing the Legal Frameworks of Banking in Iran and the UK: Challenges and Opportunities. *Banking & Finance Law Review*, 34(1), 45-66.
14. Salam, A. M. & Smith, L. (2017). Legal Aspects of Trade in Iran: A Comprehensive Study. *European Journal of Trade Law*, 36(3), 215-236.
15. Smith, R. & Amin, M. (2017). Trade Law in Iran: An Overview. *International Trade Law Journal*, 29(4), 341-365.
16. White, J. & Karimi, M. (2017). The Role of Banking and Commercial Law in Economic Development: Lessons from England. *Journal of Economic Law and Policy*, 45(4), 411-433.
17. Wood, P. (2018). The Legal Framework of Banking and Finance in the UK. *Journal of Banking Regulation*, 19(2), 97-111.
18. Zandi, H. & Owen, J. (2020). Banking Law in Iran and the UK: A Comparative Assessment. *Banking & Finance Law Review*, 45(3), 223-248.

